

Slovenski kulturni klub deluje že 30 let

Na to neoporečno dejstvo nas je opozoril slučajno med razgovorom še pred začetkom sezone časnikar Saša Martelanc. In ko smo to novico posredovali jeseni ostalim članom, so vsi kar zazijali od začudenja; trideset let! To je vendar dvakrat

toliko, kolikor znaša naša starost! Od začudenja, radovednih vprašanj o začetkih Kluba in hihitanja ob ugotavljanju imen prvih klubovcev smo prešli na trden sklep: jubilejno leto je treba proslaviti! Klubu je treba dati novega zagona, moramo se po-

kazati javnosti s kakim važnim nastopom, redno moramo opozarjati na svoje delovanje s članki v revijah in časopisih. Ko je bilo treba vse te lepe načrte spremeniti v realnost, pa se je marsikaj zataknilo. Najprej smo čakali, da bo izvoljen nov odbor, potem se naša zamisel o odrski predstavi nikakor ni hotela spremeniti v resničnost, saj smo nekaj mesecev zastoj iskali dva napol odrasla moška igralca. Tako je nastopila pomlad, odbor je pljunil v roke in ugotovil: če ne pripravimo za zaključek te sezone vsaj slovesno proslavo tridesetletnice, potem bo vse prepozno! S prihodnjo sezono bomo vendar stopili v enaintrideseto leto delovanja! Torej hitro na delo! In začele so se

PRIPRAVE NA PROSLAVO

Tudi tu seveda ni šlo vse gladko. Nasprotno: lahko bi rekli, da je kak škrt vtaknil svoje prste vmes, da bi šla po vodi še ta proslava. Edini, ki so takoj rekli ja in razumeli, kaj hočemo od njih, so bili člani oz. vodstvo Tržaškega mešanega zbora. Njihov dirigent, Tomaž Simčič, je celo pristal na to, da mu po posluhu napišemo note nekdanje klubovske »himne«

dalje na strani 146 ■

Pozdrav sedanje predsednice Brede Susič

Manica Maver in Mitja Ozbič

Ana Lokatos

Barbara Kovač

SKK deluje že 30 let

in da bo na tej majavi podlagi slonela ena - za nostalgичne klubovce morda najvažnejša - točka njihovega koncerta. Oh, seveda, tudi dve prijazni gospe, Milena in Majda, sta takoj sprejeli dolžnost, da s svojimi mojstrskimi rokami pripravita slaščice za zakusko. Opogumljeni od teh prvih uspehov smo se vrgli na delo. Pravzaprav se v začetku nismo ravno spotili... razdelili smo si delo: ena skupina je iskala naslove bivših odbornikov in sprejela nalogo, da razpošlje osebna vabila; druga skupina je imela nalogo, da zbira stare slike iz zgodovine Kluba ter pripravi fotografsko razstavo (ker smo to nalogo zaupali v glavnem našim »umetnikom«, članom likovnega krožka, je bila njihova naloga še ta, da izdelajo plakate, kak simboličen znak tridesetletnice Kluba itd); potem pa je še literarni krožek dobil nalogo, da izdela program in, ker se je že takoj na začetku utrnila misel, naj bi del programa sestavljal niz spominskih ali drugačnih utrinkov iz življenja Kluba, ki naj bi jih napisali sedanji in bivši člani, ki znajo spretno sukati pero, je imela ta skupina tudi nalogo, da napiše, oziroma zbere te pripevke.

In tu je prva skupina naletela na težave, ko bi morala urediti fotografsko razstavo, pa ni bilo letnic na fotografijah, ljudi na slikah pa niso poznali. Ko so slike že prilepili na kartone, pa so se od nekeod pojavile zadnji trenutek še zanimivejše fotografije in je bilo treba vse razdreti in znova sestaviti. Tudi s plakati ni šlo dosti bolje. Eden od članov je izdelal perfekten plakat, toda risal ga je cel teden. Ugotovili smo, da je to prezaudno in sklenili, da plakat fotokopiramo. Ko pa smo izvedeli za ceno, koliko to stane, smo obupali, in člani risarskega krožka so se vrgli na manj perfektno, toda hitrejšo kopiranje prvega osnutka.

Jordan Pisani

Maila in Marko Ozbič

Da ne povemo, kako je bilo z vabili! Prva težava je tičala že v iskanju naslovov. Vsaj polovica bivših odbornikov je bila ženskega spola in velika večina se jih je pozneje poročila. Treba je bilo hitro poiskati pomoč pri tistih, ki so jih osebno poznali, da nam povedo, kako se te odbornice zdaj pišejo in kako je ime njihovim možem, da bi v telefonskem imeniku našli njihove naslove. Da ne govorimo o tem, kako smo »tiskali« vabila! Nalogo smo zaupali bratom skavtom, tem se je pa pokvaril stroj in vabila, ki smo jih skoraj »in extremis« dobili v roke, so bila neuporabna. Bila je sobota, dva dni vse zaprto, naslovi že napisani... Ni nam preostalo nič drugega, kot da na roke napišemo kakih stopetdeset vabil! In smo pisali, pisali... pa še doživeli kritike, ker smo dobili v imeniku kar tri Roberte Hrovatin in smo napisali pač naslov, ki se nam je zdel najlepši, a še od daleč ni bil pravi, Bruna Sferzo smo našli nekje na Opčinah, potem pa so nam povedali, da že vsaj deset let živi v Milanu in tako dalje in tako dalje. Da ne govorimo o literarnih prispevkih! Do zadnjega dne še nismo vedeli, katera ime na lahko zapišemo v program, katerih pa ne. Vsi so obljubili, v rokah pa smo imeli tri. In še od teh so dva ukradli v avtobusu naši članici gledališkega krožka, ko se je po vaji, na predvečer slovesne proslave, vračala domov (na srečo je mentorica tiste prispevke že dala fotokopirati). Tudi glasbene točke, ki naj bi spremljale recital literarnih utrinkov, so bile do zadnjega pod velikim vprašajem. Maila in Marko nista vedela, če ne bosta imela isti večer koncert nekje drugje, Elizabete predzadnji dan ni bilo v šoli... Saj res! Šola! Višek vsega je bil strašen pritisk v šoli: izpraševanje na izpraševanje, tiha vaja za tiho vajo, pravi kaotični konec šolskega leta!

In vendar se je vse srečno izteklo. Vse je šlo kot po olju, da ne bi nihče verjel, kakšna napetost je vladala med nami prav do zadnjega.

Začela se je

SLOVESNA

PROSLAVA TRIDESETLETNICE SLOVENSKEGA KULTURNEGA KLUBA

Peterlinova dvorana je bila nabito polna. Klubovci vseh generacij so si stiskali roke in obujali spomine, posebno ko so si v sosednji dvorani ogledovali fotografsko razstavo. Tudi program se je razvrstil tako brezhbno in obenem prisrčno, da je vzbudil v obiskovalcih prav tisto vzdušje, ki so ga klubovci želeli vzbuditi: občutek povezanosti med sedanjimi in bivšimi člani, malo nostalgije, a brez sentimentalnosti, spomin na to, kako so se v klubu imeli lepo in kaj vse so ustvarili, kakšne cilje so zasledovali.

Večer se je začel z nastopom Tržaškega mešanega zbora pod vodstvom Tomaža Simčiča. Zapel je štiri pesmi domačih in tujih skladateljev. Sledil je pozdravni govor sedanje predsednice, Brede Susič, ki je v nekaj besedah opisala delovanje Kluba. Poseben pozdrav je veljal dolgoletni mentorici literarnega krožka, profesorici Zori Tavčar Rebuli in prvemu ter drugemu predsedniku Kluba, Dragu Štoki in Saši Martelancu. Naša napovedovalka, Kristina Martelanc, je prisotne uvedla v drugi, glavni del programa, v katerem so člani gledališkega krožka, Ana Lokatos, Manica Maver, Barbara Kovač in Mitja Ozbič prebrali literarne prispevke sedanjih članic Kluba, Barbare Zlobec, Manice Maver in Martine Ozbič, ter bivših članov, Ester Sferco, Lučke Susič ter Brune Pertot. Časnikar Saša Martelanc pa je kar sam prebral svoj prispevek, tako da ga je lahko popestril s pripombami, komentarjem in duhovitimi opazkami. Za glasbene

dalje na strani 148 ■

Elizabeta Cijak

Ustanovil ga je moj ded...

Slovenski kulturni klub - to ime mi je zveledoma domače že od otroških let. Počasi sem postajala radovedna, kaj bi ta klub bil. A ta radovednost se je mešala z rahlim nezaupanjem in skoraj odporom: ustanovil ga je moj ded, njegovi člani so bili vsi po vrsti: očka, mama, obe teti, stric... Sama po sebi se vsili misel: »Ufa, ke barba!« Kaj je čudno, če ima potem mlada 13-letnica skušnjavo, da zavije daleč proč od te družinsko preizkušene organizacije?! Pa potem le pride pogledat - morda bolj zato, da ugotovi mami - in kar naenkrat odkrije, da je pravzaprav prijetno, pa še koristno povrh zahajati v klub. Tako se mi je nemalokrat že zgodilo, da sem zablestela z znanjem, ki sem si ga mimogrede pridobila na naših sestankih.

Pa tudi najresnejše predavanje daje priliko, da se lahko od srca nasmeješ. Tako smo se neznansko zabavali, ko je Duško Jelinič razlagal, kako je moral na poti na Karakorum poleg plezalnih težav premagovati tudi težave v sporazumevanju. Večina članov odprave je bila Gorenjcev in on nekaterih izrazov iz njihovega žargona ni poznal. Tako je kmalu zvedel, da oni pravijo nogavici »štumf«, konzervi »piksna«, itd. Včasih pa je izraze med seboj zamenjal in je potem prosil kolego, naj mu odpre štumf.

Če že predavanja nudijo priložnost za zabavo, koliko bolj je prijetno na družabnih srečanjih! Na kolektivnih miklavževanjih je smešno vse - od duhovitih daril in spretnih pisemc, do raznih Miklavžev, v katerih se skriva kak Maksi Kralj ali Darko Bradassi, in do belooblečenih angelcev, ki jih poosebljajo Peter Rustja in Tomaž Martelanc ali Štefan Pahor.

Na plesih predstavlja veliko težavo velikanška lakota nekaterih članov. Tako se je nemalokrat zgodilo, da so v trenutku zginito vse dobrote, ki naj bi trajale ves večer, v želodcu samo nekaterih, medtem ko so se morali drugi zadovoljiti samo z glasbeno hrano. Zato smo na takih večerih uvedli kontrolo, da ne bi kdo preveč pojedel. A kako težko je nekomu jemati hrano tako rekoč iz ust! Tako je na nekem plesu Kristina opazovala, kako se Riki kar naprej drži mize, na kateri so bile vse dobrote. Ko ji je bilo dovolj, je le šla k njemu in ga opomnila: »Poslušaj, ne jej toliko, drugače ne bo ostalo nič za druge!« Riki pa ji je z nedolžnim obrazom in polnimi usti odvrnil: »Ampak jaz sem lačen!« In Kristini se je zasmilil revček, tako suhčen in droben, pa še luškan povrh, in ga ni več preganjala.

Takih dogodkov je še veliko, a jih ne bom več naštevala. Če je med vami kdo, ki ni klubovec, naj sam pride v klub in se prepriča, kako je pri nas. Če pa ima kdo od starejših članov že otroke, primerne za klub, naj jih pošlje, da nadaljujejo tradicijo, kot jo jaz.

Manica Maver

Če se želite znebiti hčerke ali sestre...

... in tako je po dolgih pripravah (pri katerih, žal, nisem sodelovala) končno dospel tisti dolgo pričakovani dan, ko smo se, oblečeni v miši, kuharje, mucke, packaraje in bombončke, odpravili v Marijin dom pri Sv. Ivanu. Če niste še razumeli, je bil to ples za tisto določeno vrsto ljudi, ki imajo navado, da se vsako leto oblečejo v kakšno »čudno žival« in gredo plesat do polnoči in še več, tako da jih boljše podplati še dva dni, ker so preveč plesali z ljubljeno dušico ali pa ker so z brkami odrivali nadležne zaljubljene »mušice«. Vse to se ponavadi dogaja, kot morda že sami veste, v tistem času, ki mu mi pravimo Pust.

Letošnjo pustno soboto sem preživela prav na klubskem pustnem plesu. Ko sem vstopila v poslopje, sem na stopnicah opazila barikado, za katero je sedela prijateljica Manica (mislim, da so ji organizatorji nalašč poverili to nalogo, saj je kar omamljala prišlece z lepo obleko arabske plesalke). Pokazala sem vstopnico in smuknila v okrašeno dvorano. Tu je bilo zbranih mnogo že znanih ljudi, tako da sem se kar zlahka zaklepetala (kdor me ne pozna, naj mu povem, da je to že moja ustaljena navada...).

Počasi se je zbirala »mularija« iz vseh mogočih slojev slovenske zamejske skupnosti: od delavnih Kraševcev do šolane aristokratske in meščanske mladine (in starine v izjemnih primerih).

Glasba je bila za vse okuse: za zveste poslušalce RADIA TS A so se vrtele polke, valčki in podobne zadeve, za vztrajne poslušalce Radia Opčine pa rock popevke in

umirjeni plesi za zaljubljenca ali pa za tiste, ki so bili v tistem trenutku na tej sladki poti.

Da bi se preveč ne izčrpali, je bilo poskrbljeno tudi za »kruleče in protestirajoče« želodce, ki so se kmalu potolazili, tako da so se žrtve lahko podale na plesišče-stopanju na prste naproti.

Postopoma so nekateri odšli domov, ker so bili njihovi starši že v skrbeh za svoje »male otročičke, stare osemnajst ali več let«. Dvorana se je vsaj malo spraznila, da smo tako lahko zadihali malo »svežega« svetovanskega zraka.

Na žalost se je tudi zame kmalu začela policijska ura in sem prijatelja zaprosila za prevoz. Da ne boste mislili o meni kaj slabega, dodajam, da je bil ta prijatelj uradno in neuradno priden »fantek«, saj je tudi on pomagal pri organizaciji plesa in sem se zato vrnila domov še vedno živa in zdrava. Tu so me v solzah in odprtih rok sprejeli starši - v solzah, ker so bili obupani zaradi mojega povratka, odprtih rok pa zato, ker je bila ta še edina preostala taktika, da bi se me z zdušenjem znebili.

Zato dragi starši, nonice, tetke, strički in starejši bratje: če se želite znebiti hčerke ali sestre, kar pošljite jo na pustni ples Slovenskega kulturnega kluba, ne boste je več imeli pod nogami vsaj do dveh ponoči. Kar pa je najvažnejše: zabavala se bo, se s plesom znebila odvečne telesne teže, našla si bo fanta, tako da bo šla čimprej od doma in vam bo hvaležna in pokorna do konca svojega življenja!

Martina Ozbič

Pel je Tržaški mešani zbor pod vodstvom Tomaža Simčiča

30 let SKK

vložke so z res kvalitetnimi izvedbami poskrbeli Maila in Marko Ozbič, Elizabeta Cijak ter Jordan Pisani. Potem smo povabili k mikrofону prvega predsednika Kluba, doktorja Draga Štoko, ki je zelo lepo prikazal začetke Kluba in njegove smernice. Povedal je, da ga je pred tridesetimi leti ustanovil prof. Jože Peterlin s skupino višješolcev, ki so si želeli mladinske organizacije, ki bi imela kot cilj rast vseh članov v vsestransko osveščene osebnosti in bi slonela na vrednotah kot so slovenstvo, demokracija in krščanstvo.

Po kratkem prikazu diapozitivov, posnetih predvsem na brezskrbnih letovanjih v Ukvah, kjer smo se nasmejali ob prepoznavanju nekaterih še otroških obrazov sedanjih mož in žena, ki so nam znani kot resni in strogi kulturni delavci ali profesorji, se je večer zaključil s klubovsko »himno« v izvedbi Tržaškega mešanega zbora. Kot je pojasnil Saša Martelanc, ni nihče nikoli hotel, da bi to bila res klubova himna, saj nima nobene zveze s kulturo in s cilji, ki si jih je zadal Klub. Vendar pa se je kot slab plevel razširila med klubovci, potem ko so jo nekateri člani priredili za neki zabavni večer. Po izvedbi te pesmi pa smo lahko dognali, da so jo nekdanji klubovci res imeli za »svojo«, saj so jo pozdravili z burnim ploskanjem in je tudi pozneje, na zakuski, marsikdo priznal, da se je v duhu pomladil za dvajset let, ko jo je slišal. Tudi drugi spomini, povpraševanja po članih, ki so jih nekateri že davno izgubili iz spomina in so se spomnili nanje ob gledanju diapozitivov in fotografske razstave, komentarji in ponovno navezovanje stikov, vse to je sledilo kulturnemu sporedu, tako da se je družabnost nadaljevala še pozno v noč, ko je v Peterlinovi dvorani ostal osvetljen le oder z okusno sceno, ki so jo pripravili člani likovnega krožka Matej in Tomaž Sušič ter Štefan Pahor na podlagi starega grba Slovenskega kulturnega kluba, ki ga je izdelal slikar Bogdan Grom.

Najprisrčnejši izmed vseh možnih klubov

Sončno sobotno popoldne. Končno se je zima le odločila in z burjo zapustila tržaške ceste, nadomestila pa jo je smejoča se pomlad. Tudi nagajivi veter je že razgrajal po ulicah. Po mestu so se ljudje prerivali, hiteli, se pogovarjali, sonce pa se je veselo smejalo nad tem pisanim vrvežem.

Ko sem hitela na srečanje v Klub, in si zamišljala, koga vse bom srečala in kaj doživela, sem se morala nasmehniti. Kot na filmskem traku so mi na misel prihajali dogodki srečnih ur, ki sem jih s prijatelji preživela v Klubu. Spomnila sem se svojega prvega srečanja. Na sporedu je bil psihološki test. Ta program me je navduševal, a obenem tudi nekoliko skrbel. Sicer sem od prisotnih poznala le sošolko Manico, naposled pa sem se znašla v krogu prijateljev in sotripinov ter preživela prijeten večer. Temu je sledilo še veliko drugih. Nato sem se spomnila napetega filma »Na zasledovanju zelenega smaragda«, ki je bil obenem zelo zabaven, čeprav je krokodil, ki mi je bil zelo simpatičen in je zeleni smaragd požrl, naposled z lastno kožo obul glavnega junaka. Glede filmov je važen omembe še »Čas zorečih jabol«, ki smo si ga po zanimivi anketi ogledali za dan žena.

V Klubu sem se udeležila tudi vaj dramske skupine. Svoje vloge se še sedaj dobro spominjam. Pomahati moram s trepalnicami in vzklikniti: »Očarljivo!« Morda bo kdo rekel, da to ni zelo važna vloga, toda za začetni nastop je že nekaj - človek se mora pač zadovoljiti.

Klub je organiziral tudi božični oziroma pustni ples. Plesala sicer nisem, ker mi čas tega ni dopuščal, pač pa mi je prijatelj Peter posredoval globalno kulturo glede sistema prepisovanja med tihimi vajami, ki jo sedaj s pridom uporabljam.

V spomin se mi je vtisnil tudi literarni večer, na katerem sem tudi jaz tekmovala. Presenetila me je kvaliteta predstavljenih spisov, posebno pa še pridnost in nadarjenost

tekmovalcev. Idejno me je najbolj navdušil spis o slovenskem bogu, stilno pa zabaven spis o prepiru med glasbeniki.

Seveda niti predavanj ni manjkalo. Med najzanimivejše bi lahko uvrstila tistega o planetih in kometih, razpravo o psihologiji Antona Trstenjaka, ter predavanje o odpravi na Karahorum simpatičnega Duška Jelinčiča. Zadnja dva predavatelja sem poprosila še za podpis - prvega ne, ker ga pač vidim vsak dan doma - in s svojim zgledom opogumila predsednico kluba, Bredo. Najpretnesljivejša je bila vsekakor Duškova pripoved o težavah in trpljenju alpinistov, v katerih kljub vsemu ljubezen do gor ne zamre.

Najzabavnejše srečanje pa je zame bilo miklavževanje. Zabavno je bilo tudi zato, ker je angelčkom z marsikaterega darila odpadlo posvetilo in so jih zopet zalepili po svoji uvidenosti. V zmešnjavi, ki je temu sledila, so angelčki razburjeno prhutali po dvorani in iskali zakonite lastnike, sveti Miklavž pa je pod brado gotovo zardeval. No, kljub vsem neveselostim se je vse lepo izteklo in vsakdo se je srečen vrnil domov. Toplo mu je bilo pri srcu, ko je k sebi stiskal darilo, ki so mu ga prijazni prijatelji poklonili, in hitel v noč (obdarovanja je večkrat prekinil glasen smeh ob šaljivih in dvoumnih darilih). Meni so podarili v vazi zaprtro radirko za brisanje negativnih ocen, pa še »poster« z muco in napisom »Uporablaj glavo«. Prve k sreči nisem preveč rabila, drugo (glavo namreč), pa kot je naneslo: včasih premalo, včasih pa preveč.

Ko sem to premišljevala, sem se zavedala, da se sredi ulice kar sama sebi smehljam, in pravijo, da to ni primerno, zato sem prešla k resnejšim mislim. Vedela sem tudi, da med sproščenim klepetom s prijatelji zanje ne bo veliko prostora. Srečanja v Klubu so za nas pomembna, ker se spoznavamo, širimo svoja obzorja, se spostimo in zabavamo ter umaknemo od vsakdanje enoličnosti in dela.

Iz teh razmišljanj so me zdramili obrisi temne, ponosne judovske sinagoge. Zazdelo se mi je, da steguje svoje vrhove vse višje, do neba. Takrat sem bila dospela do cilja, vstopila in, ko sem se vzpenjala po stopnicah, sem že zaslišala smeh. Čeprav je od ustanovitve minilo trideset let, je v Klubu še vedno doma dobra volja, ki je spremljala njegovo rast in razvoj; in tako je tudi prav. Saj je, kot bi rekel Kándid, naš svet najboljši izmed vseh možnih svetov, naše življenje najlepše izmed vseh možnih življenj - naš Klub je pa seveda tudi najprisrčnejši izmed vseh možnih klubov.

Barbara Zlobec

Pozdrav prvega predsednika SKK dr. Draga Štoko

RAST, mladinska priloga Mladike — 1987. Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart, Trst, julij 1987. To številko je uredil odbor SKK.